

T.B.M.M.CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 28 Ağustos 2025

Sayı : 13710

33754

Gülizar BİÇER KARACA
CHP Denizli Milletvekili**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve UNICEF iş birliğinde "Nitelikli Çocuk Bakıcıları Aracılığıyla Ev Temelli Çocuk Bakım Hizmet Modeli Geliştirme Projesi" diğer adıyla "Komşu Anne Projesi" pilot eğitimlerine başlandığı Bakanlık web sayfasında paylaşılmıştır. Bakanlık projeyi "Uluslararası uygulamalarda "Childminding" olarak adlandırılan ve Türkçeye "Komşu Anne Uygulaması" olarak çevrilen bakım modelinde birden fazla çocuğun bakımının bakıcının kendi ev ortamında sağlanması hedefleniyor." diyerek duyurmuştur. Pilot eğitimlere başlanan ve ilgili bakanlık ve kurumlarla kısa sürede aceleyle hayata geçirilmeye çalışılan "Komşu Anne" projesi; sosyal devletin kamusal hizmetlerden, yardım temelli olmayan sosyal politikalarından feragat ettiğinin ilanı niteliğindedir. Kadın ve çocuklar için bir istihdam ve iyileştirme projesi olarak kamuoyuyla paylaşılan "Komşu annelik" neoliberal ve neomuhafazakar düzende kadın emeğinin değersizleştirilmesi, esnek istihdam yoluyla kadınların kalıcı istihdamdan, özlük haklarından, sosyal haklar ve çalışma hayatından uzaklaştırılarak eve hapsedilmesini beraberinde getiren bir uygulama olarak görülmektedir. Yoksul aileler açısından bir gelir kapısı gibi sunulan bu projeye yoksulluğun derinleşmesine, başta yoksul kadın ve çocuklar olmak üzere toplumun kırılgan gruplarının yardıma bağımlı halde yaşamasına, çocukların devredilen yoksullukla baş başa kalmasına da sebep olabilecek özellikler taşımaktadır. Pedagojik yönü ve yetkinlik niteliği tartışılmadan, kadın ve çocuk hakları örgütlerinin görüşleri dikkate alınmadan, risk analizleri yeterince yapılmadan başlatılan bu uygulama; çocuğa yönelik ihmal, istismar, denetimsizlik yönüyle de Türkiye'de hak ihlalleri ve mağduriyetlere sebep olabilecek büyük riskleri barındırmaktadır. Aile yılı ilan edilmesiyle, kadın ve çocukların birey olarak haklarını tırpanlayan, kadınları eve hapseden, emeği değersizleştiren, sosyal yardıma endeksli uygulamalar yaygınlaştırılmakta, devlet kurumsal hizmetlerden geri çekilmekte, bakım emeği yükü kadınlara yüklenmekte, lütuf temelli sosyal politikalar hız kazanırken, toplumsal cinsiyet eşitliği göz ardı edilmektedir. Denetimsizlik başta olmak üzere çocuğun üstün yararı açısından uygulama çok boyutlu ele alınarak yeniden değerlendirilmelidir. Bu bağlamda;

- 1) Komşu Anne Uygulamasında; çocukların evlere, pedagojik niteliği olmayan ya da yetersiz olan bakımveren ve bakım ortamlarına yönlendirilmesinin risk analizi yapılmış mıdır? Çocuğun üstün yararına aykırılıklar yaşanabileceği öngörülmekte midir?

Tel : 0 (312) 420 27 67 – 68

Fax : 0 (312) 420 26 07

E- Posta : gulizar.bickerkaraca@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası Oda No: E 112 TBMM/ANKARA

33754

Gülizar BİÇER KARACA
CHP Denizli Milletvekili

- 2) Uygulama; çocukların sosyalleşme, akranlarıyla bir arada öğrenme ve gelişme, pedagojik gelişimini uyum içerisinde tamamlama haklarını gözetmekte midir?
- 3) Kaç yaşındaki çocukları içerecektir? 0-3 yaş arası kurumsal bakım konusunda bir adım atılması düşünülmekte midir?
- 4) Uygulamaya ayrılan bütçe ne kadardır? Harcama kalemleri dağılımının ne şekilde gerçekleşmesi planlanmaktadır?
- 5) Uygulamadan kaç çocuk ve kadının yararlandırılması öngörülmüştür? Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği çerçevesinde pedagojik eğitim verilen/verilecek kişi sayısı kaçtır?
- 6) Eğiticilerin eğitimi kimlerce hangi müfredat/içerik doğrultusunda sağlanmaktadır?
- 7) "Komşu anneler" (uzun vadeli sigorta kollarını içerecek biçimde) tam zamanlı sigortalanacak mıdır?
- 8) Bakanlığımız, kadınlar için kalıcı istihdam yaratmak görevini sağlamaktan uzaklaşmakta, esnek ve güvencesizliği içeren uygulama aracılığıyla kadın emeğini değersizleştiren bir teşvik politikasını mı sürdürmektedir?
- 9) Özellikle yoksul ailelerin hedeflendiği uygulamayla çok boyutlu yoksulluk yaşayan aileler için uygulamadan elde edeceği ücretin hane gelirine katkı için değerlendirilmek zorunda kalılabileceği gerçeği değerlendirilmiş midir? Çocuklar için bakım hizmetlerinin hane içinde sağlanamayabileceği gözetilmiş midir?
- 10) Komşu annelik yapacak bakımveren için ne kadarlık destek ne kadar süreyle sağlanacaktır?
- 11) Bireysel inisiyatife indirgenen Komşu Annelik Modeli uygulamasında kamusal denetim mekanizması var mıdır? Varsa ne şekilde işletilecektir? Uygulamadaki aksaklıklarda denetim sonucu bakımveren "komşu anne", bakım alan çocuklar ve ailelerini hangi sonuçlar beklemektedir?
- 12) Özel alan niteliğindeki evlerin müfettiş tarafından denetimine ilişkin bir düzenleme yapılmış mıdır?
- 13) Çocukların haklarını ihlal edebilecek her türlü uygulamada, Bakanlığımız devletin pozitif yükümlülüğünü yerine getirerek çocukların korunmasını sağlamanın garantörü olabilecek midir?
- 14) Devletin asli görevleri arasında yer alan tüm çocuklara güvenli eşit koşullar sunma, kamusal bakım kurumları açma, kreş ve okul öncesi kurumları yaygınlaştırma yönünde somut adımlar var mıdır? Varsa kaç kurum mevcuttur, kreş ve okul öncesi kurumların illere göre dağılımı nedir?
- 15) Daha önce çok sayıda örneği görülen istismar, ihmal ve şiddet vakalarına karşı hangi somut denetim mekanizmaları kurulacaktır? Denetim sorumluluğu kime ait olacak, yaşanacak bir olayda; bakım hizmeti sunan mı, yoksa Bakanlık mı şeffaf bir sorumluluk üstlenecektir?

Tel : 0 (312) 420 27 67 – 68

Fax : 0 (312) 420 26 07

E- Posta : gulizar.bicerkaraca@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası Oda No: E 112 TBMM/ANKARA

33754

Gülizar BİÇER KARACA
CHP Denizli Milletvekili

- 16) Çocuk gelişimi ve bakım gibi yüksek uzmanlık gerektiren alanlarda halk eğitim kurslarından alınacak kısa süreli sertifikalar "çocuğun üstün yararı" niteliği için yeterli olacak mıdır?
- 17) Üniversite diplomalarının bile sahte yollarla elde edilebildiği bir ülkede, bu sertifikaların güvenilirliği ve geçerliliği nasıl garanti edilecektir?
- 18) Çocuğa yönelik ihmal istismar vb. önleme görevi olan Bakanlığınızın çocukların haklarını güvence altına alamayacağı öngörülen, kadın emeğini değersizleştiren bu uygulamadan vazgeçmesi düşünülmekte midir?